

Studieförbunden - en demokratisk hävstång

Har studieförbunden spelat ut sin roll som ”demokratiskola”? I en färsk undersökning har Folkbildningsförbundet frågat partiernas två främsta kandidater till kommunfullmäktige om deras syn på studieförbunden. Politikerna anser att studieförbunden främsta bidrag till kommunen är att de ökar människors kunskap och erbjuder mötesplatser. Det är positivt. Endast sju procent anger dock att studieförbunden i första hand stärker och utvecklar demokratin. Det är alltså inte så många kommunpolitiker som har uppfattat att demokratin är central i studieförbundens verksamhet.

Att ”Politiska ideologier” var det ämne som växte mest under år 2005 visar på att studieförbunden lyckas fånga upp människors politiska intresse och att studiecirkeln är en bra form för samtal om politik. Exempelvis bedriver Centerpartiet och Folkpartiet i Gävleborg i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan politikercirklar för att öka engagemanget för politiskt arbete. Intresset för cirklarna har varit stort. Efter en tidningsannons med frågan ”Vill du bli politiker” hade 25 personer anmält sitt intresse redan efter en timme. Sammanlagt har ett par hundra personer deltagit i politikerutbildningen. De flesta hade inte tidigare varit politiskt aktiva. De ville helt enkelt veta mer om samhällsfrågor och inte bara sitta hemma vid köksbordet och tycka och tänka.

Syftet med politikercirklarna var i första hand att ge klarhet i hur politiken och beslutsprocesserna fungerar, både i kommunen och på riksnivå. Deltagarna kunde också bolla sina tankar tillsammans med aktiva politiker. Dessutom gjorde de en studieresa till riksdagen.

Att stärka demokratin har alltid varit och är fortfarande en huvuduppgift för studieförbunden. Genom bland annat studiecirklar i föreningskunskap lade folkbildningen grunden för en genomgripande demokratisk reform av samhället. För att föreningsverksamheten skulle fungera effektivt och för att alla skulle få tillfälle att yttra sig, lärde man sig i studiecirkeln att följa en viss ordning för hur och när man talar och fattar beslut, så kallad mötesteknik. Ännu idag vill människor utvecklas i föreningar. Föreningskunskap var det ämne som lockade *flest* deltagare förra året (knappt 160 000). Det trodde endast sex procent av politikerna i vår valundersökning.

Att medborgarna använder sig av studieförbunden som demokratisk hävstång står klart. Det viktigaste argumentet för statligt stöd till folkbildningen är också just demokrati. I lokalsamhället kompletterar studieförbunden många gånger de politiska partierna. I studiecirklar ges medborgare möjlighet att diskutera och driva lokala frågor över partigränserna. Det vill vi gärna att fler kommunpolitiker ska känna till. Därför bör demokratifrågorna få ett stort utrymme i dialogen mellan studieförbunden och politikerna framöver.

Maicen Ekman
generalsekreterare

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET – STUDIEFÖRBUNDEN INTRESSEORGANISATION